

Mandatering bij Verordening participatie en uitdaagrecht

Collegevoorstel

Onderwerp Mandatering bij Verordening participatie en uitdaagrecht

Kenmerk 46423-2026

Type besluit Openbaar

Portefeuillehouder Wethouder Broekema

Datum collegevergadering dinsdag 19 mei 2026

Ambtelijke gegevens

Team Wijkgericht werken

Raadsvoorstel? nvt

Akkoord ambtelijke opdrachtgever

Naam Gijs LensinkMandatering bij Verordening participatie en uitdaagrecht

1 Beslipunten

1.1 Het Mandaatbesluit Assen 2026 aan te passen conform bijlage 1, om hiermee het besluit om participatie toe te passen zoals voorgeschreven in de Verordening participatie en uitdaagrecht participatie te mandateren aan de ambtelijk opdrachtgever.

2 Inleiding

Aanleiding

In Verordening participatie en uitdaagrecht¹ staat hoe wij inwoners en andere belanghebbenden betrekken bij gemeentelijke ontwikkelingen. Bij de start van elke ontwikkeling moet een participatieplan worden opgesteld waarin staat óf en op welke manier participatie wordt toegepast. Formeel moet het college of raad dit participatieplan vaststellen. In de praktijk gebeurt dit niet: de organisatie legt het plan niet voor aan het bestuur, maar informeert het college of raad via een participatieparagraaf in voorstellen.

Ervaringen en evaluatie

In 2025 hebben we een pilot uitgevoerd met twee projecten (Beilerstraat en Omgevingsvisie), waarbij participatieplannen wél ter vaststelling aan het college zijn voorgelegd. Uit gesprekken met betrokken projectleiders en participatieadviseurs blijkt:

- Een goed participatieplan versterkt de participatie.
- Het zorgt voor transparante en bewuste keuzes te maken over het doel, de vorm en de invloed die inwoners en andere belanghebbenden hebben.

De bestuurlijke vaststelling van deze plannen heeft echter geen meerwaarde. Daar zijn verschillende redenen voor:

- Participatieplannen zijn aan het begin van een ontwikkeling vaak nog globaal. Vaak is alleen de eerste fase concreet uitgewerkt.
- Een compacte participatieparagraaf bij besluitvorming over de ontwikkeling geeft bestuurders doorgaans voldoende inzicht.
- Participatie is een iteratief proces: op basis van eerdere activiteiten moeten plannen soms substantieel worden aangepast. Dat leidt tot herhaaldelijke bestuurlijke besluitvorming.
- Een goede inhoudelijke briefing voorafgaand aan bijeenkomsten waar een bestuurder een rol heeft, levert meer op dan een formele vaststelling van het plan.
- Daarmee is het bespreken en vaststellen van participatieplan in het college niet efficiënt en belemmert de snelheid om aan de slag te gaan met participatie.

Ook uit de interne evaluatie van het participatieproces blijkt dat verplichte bestuurlijke vaststelling leidt tot vertraging en de flexibiliteit van projectteams om in te spelen op ontwikkelingen beperkt.

Jurisprudentie

In andere gemeenten zien we dat inwoners kritisch meekijken met hoe gemeenten hun eigen participatieverordening naleven.

1 De verordening geldt vanaf 23 juli 2024.

Mandatering bij Verordening participatie en uitdaagrecht Recent oordeelde de rechter² in Groningen dat de gemeente onvoldoende duidelijk had gemaakt welke participatieruimte er was. Daardoor ging de rechter ervan uit dat de regels niet correct waren nageleefd. Dat risico willen wij uiteraard vermijden. Het blijft daarom belangrijk om zorgvuldig onderbouwde keuzes te maken, deze vast te leggen in een participatieplan en hierover helder te communiceren met de omgeving.

Op dit moment schrijft de verordening ons voor dat het college of raad de participatieplannen vaststelt. Het heeft zoals toegelicht geen meerwaarde, maar het is momenteel wel een juridisch risico dat we dit niet doen.

Wij stellen daarom voor om

- Blijvend in te zetten op het vroegtijdig participatieplannen opstellen en hierover helder te communiceren naar de betrokkenen. Dit actief uitdragen naar medewerkers via presentaties, trainingen en informatie op HAI.

- De bevoegdheid tot vaststelling van participatieplan te mandateren aan de ambtelijke opdrachtgever³. Bij impactvolle ontwikkeling kan het participatieplan alsnog bij het college of de raad worden voorgelegd. Het gaat dan om de majeure onderwerpen die door de raad zijn aangewezen en gevoelige ontwikkelingen waarvan de ambtelijke en bestuurlijke opdrachtgevers samen bepalen dat het participatieplan wel bestuurlijke vastgesteld wordt.

De mandaatregeling van de gemeente Assen wordt dan aangepast als weergegeven in bijlage 1.

3 Beoogd effect

Met het aanpassen van de mandaatregeling borgen we juridisch dat de ambtelijk opdrachtgever van ontwikkelingen besluiten kan nemen over het participatieplan. Op deze manier zijn we in staat om efficiënt en flexibel in te spelen op de gewenste participatie.

4 Argumenten

4.1 De bestuurlijke vaststelling van participatieplannen heeft in de meeste gevallen geen meerwaarde.

5 Kanttekeningen

5.1 Bij impactvolle ontwikkeling kan het participatieplan alsnog bij het college of de raad worden voorgelegd voor vaststelling.

6 Kosten, baten en dekking

N.v.t.

7 Communicatie, participatie

N.v.t.

2 ECLI:NL:RBNNE:2026:94

3 Mogelijke opdrachtgevers in de praktijk zijn: teammanagers, programmaleiders en CMT leden. Mandatering bij Verordening participatie en uitdaagrecht

8 Inclusie

N.v.t.

9 Vervolg

De mandaatregeling aanpassen.

10 Bijlagen

N.v.t. Mandatering bij Verordening participatie en uitdaagrecht

Bijlage 1

Aan het Mandaatbesluit Assen 2026 wordt deze nieuwe mandatering toegevoegd:

Grondslag/naam van de regeling Artikelen Omschrijving van de bevoegdheid Mandaatgever Mandaathouder Bijzonderheden

1. Algemeen 1.10 Verordening participatie en uitdaagrecht

Het besluiten om wel of geen participatie toe te passen conform verordening College Programmamanager II, Manager II, Directeur II, Gemeentesecretaris / Algemeen directeur Het betreft hier de ambtelijke opdrachtgever van het project